

Blandsæd giver dig flere muligheder i dit markbrug

Blandsæd giver en række fordele frem for produktion af afgrøderne i renbestand. Den mest oplagte fordel ved blandsæd er, at det klarer sig bedre overfor ukrudt end afgrøden i renbestand. Hvis blandsæden består af korn og bælgssæd, har afgrøden endvidere et meget lavt gødningsbehov. Under FØJO er der arbejdet med dyrkning af blandsæd, hvor blandingen har bestået af korn og bælgssæd. Læs mere om resultaterne fra [projektet](#).

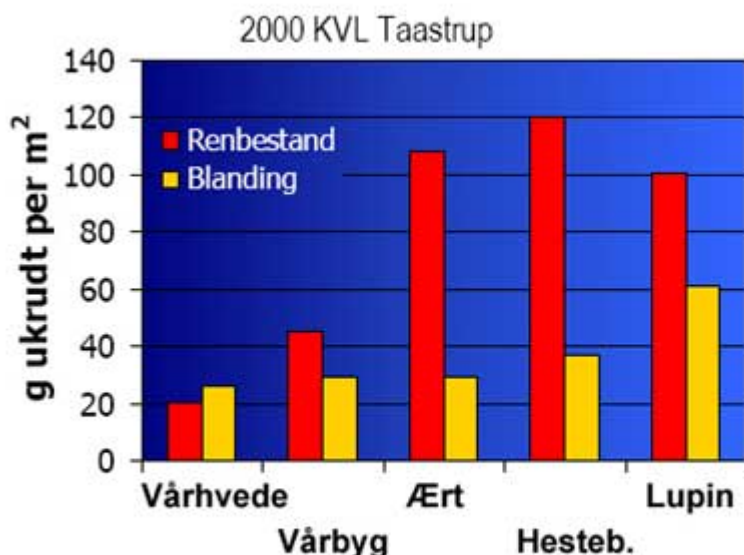
Grundlæggende er ideen med blandsæd, at forskellige arter med forskellige egenskaber dyrket i blanding kun delvist udnytter de samme ressourcer i marken. Nogle blandingsafgrøder kan derfor udnytte markens samlede ressourcer bedre end afgrøderne i renbestand.

Fordele ved blandsæd:

- Blandsæd konkurrerer godt mod ukrudt i marken.
- Husdyrgødning kan prioriteres til andre afgrøder.
- Blandsæd giver højere udbytter, end når korn og bælgssæd dyrkes i renbestand.
- Mere stabile udbytter.
- Mindre lejesæd.
- Færre sygdomme i afgrøden.
- Højere proteinindhold i kornet.
- Blandsæd kan dyrkes på arealer, hvor bælgssæd i renbestand ikke er mulig pga. ukrudt.

Blandsæd konkurrerer godt mod ukrudt i marken

En blandingsafgrøde kan klare et større ukrudtstryk i marken, fordi de to afgrøder dækker jorden bedre og forbruger lys, vand og næringsstoffer mere effektivt end rene afgrøder, hvilket giver ukrudtet dårligere vækstbetingelser. I forsøg udført ved Landbohøjskolen er ukrudtsmængden reduceret markant ved at blande vårbyg i ært, hestebønne og lupin. Ukrudtsmængden i byg/ært og byg/hestebønne er forholdsmæssigt reduceret mest, mens byg/lupin er den afgrøde, der er mest ukrudt i. I figur 1 er det muligt at se, hvor meget ukrudtstrykket har ændret sig ved at have blandingsafgrøder frem for afgrøderne i renbestand.

Kilde: Jørnsgaard et al. 2001

Figur 1. Forsøgene er udført ved Landbohøjskolen. I alle arter falder ukrudtstrykket ved dyrkning i blanding frem for i renbestand. Den eneste undtagelse er vårhvede, hvor ukrudtstrykket i parcellerne er meget begrænset. I vårhvede har ærter været benyttet som blandingspartner, mens alle tre arter af bælgssæd er afprøvet som blandingspartner i vårbyg.

Ukrudtsmængden er opgjort i forbindelse med høst af afgrøden. Der er ikke foretaget ukrudtsbekæmpelse i forsøget og udsædsmængden i blandingerne har svaret til halvdelen af normal udsædsmængde af arterne i renbestand.

Husdyrgødning kan prioriteres til andre afgrøder

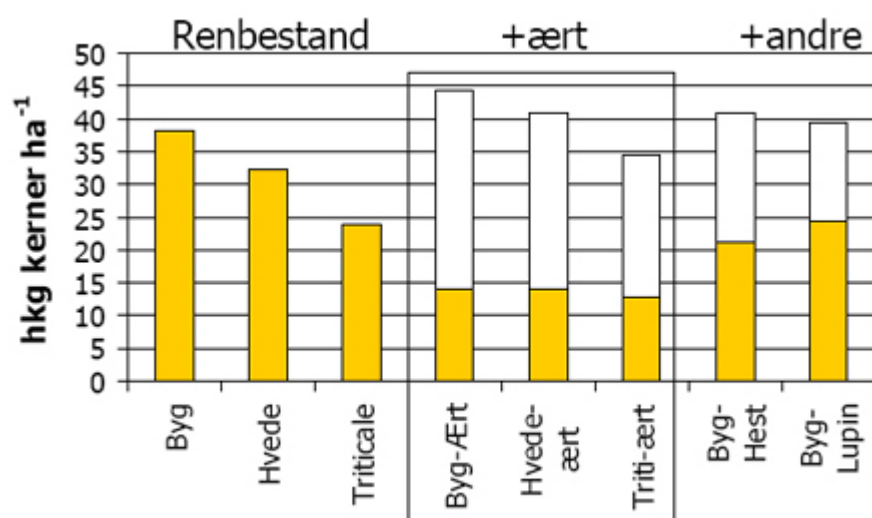
De fleste blandsædsafgrøder kan klare sig enten uden eller med meget lidt husdyrgødning, derved bliver det muligt at have mere husdyrgødningskrævende afgrøder som f.eks. frøgræs i sædskiftet.

Blandsæd giver højere udbytter, end når korn og bælg-sæd dyrkes i renbestand

Udbyttet i blandsædsafgrøder vil ofte være højere end korn eller bælg-sæd dyrket i renbestand, hvis ikke der er forskel i tildelingen af gødning.

I figur 2 ses udbyttet for henholdsvis vårbyg, vårhvede og vårtriticale i renbestand samt i blanding med ært, og vårbyg i blanding med hestebønner og lupiner. I det pågældende forsøg er det samlede udbytte i hkg kerne pr. ha øget med henholdsvis ca. 15 % ved iblanding af ært i vårbyg, ca. 8 pct. ved at have hestebønner sammen med vårbyg og kun ca. 2 pct. ved at have vårbyg og lupin sammen.

Det er således ært, der udbyttmæssigt har været den bedste blandingspartner til vårbyg i forsøget.

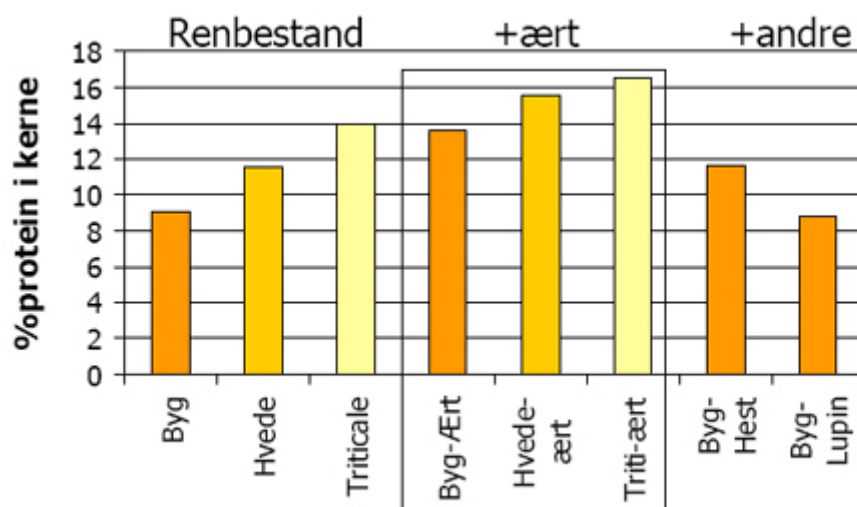
Kilde: Jørnsgaard et al. (ikke publiceret)

Figur 2. Udbytte i hkg kerne pr. ha for henholdsvis vårbyg, vårhvede og vårtriticale samt disse i blanding med forskellige arter af bælg-sæd.

Billede 1. Foto fra Landbohøjskolen af byg/ært i blanding.

Det ses i figur 3, at proteinindholdet i kornet stiger, når ærter er sået sammen med kornet. Hestebønne giver en lille stigning i proteinindholdet i vårbyg, mens lupin ikke påvirker proteinindholdet i vårbyg.

Kilde: Jømsgaard et al. (ikke publiceret)

Figur 3. Proteinindholdet i kornet stiger ved iblanding af ært og hestebønne, mens proteinindholdet i vårbyg var upåvirket af samdyrkingen med lupin.

Ærter kan i våde somre have en tendens til lejesæd. Lejesæd kan i de fleste tilfælde begrænses meget, når ærterne kan støtte sig til kornet. I nogle marker kan dette reducere andelen af ærtesyge i ærterne. Ligeledes begrænses angrebet af svampesygdomme i kornet, når selv kornafgrøden ikke er så tæt som i en ren kornmark.

Mindre lejesæd og det faktum, at to afgrøder udnytter markens ressourcer forskelligt gør, at blandsæd over en årrække er en udbyttmæssigt mere stabil afgrøde end korn eller bælg-sæd i renbestand.

Hvordan er økonomien i blandsæd

Ved dyrkning af blandsæd er der et væsentligt problem, nemlig at blandingspartier hidtil har været en mindre anerkendt afgrøde, når landmanden skal sælge den til grovvareforetningerne. Heldigvis er enkelte firmaer begyndt at købe bestemte kombinationer af blandsæd. Så hvis afgrøden skal sælges til en grovvareforretning, er det vigtigt inden såning at sikre sig, at det er muligt at sælge afgrøden efter høst.

Der er lidt forskel på, hvorvidt firmaerne skiller blandsæden ad eller ej. De firmaer, hvor afgrøden skal skilles ad, giver et fradrag for dette i prisen, og derfor er det vigtigt også inden såning at forhøre sig om dette, så det ikke kommer som en overraskelse i forbindelse med salget.

Det optimale er selvfølgelig, hvis man selv kan bruge afgrøden eller sælge den direkte til en anden landmand, så har du mulighed for at høste alle fordelene af en blandsædsafgrøde uden at få fradrag.